

РЕШЕНИЕ

№ 5969

гр. София, 12.10.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 74 състав,
в публично заседание на 02.10.2023 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Младен Семов

при участието на секретаря Теменужка Стоименова, като разгледа дело номер **7383** по описа за **2023** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.145 и сл. от Административно-процесуалния кодекс във връзка с чл.26 ал.4 от Закона за гарантираните вземания на работниците и служителите при несъстоятелност на работодателя/ЗГВРСНР/.

Образувано е по жалба на Н. М., ЕГН [ЕГН], постоянен адрес: [населено място], [жк], [жилищен адрес] с посочен съдебен адрес [населено място], [улица], вх.А, ет.1, ап.1, тел 02/967 61 36 против Разпореждане № 4505-10-162/13.07.2023г. на директора на Фонд „Гарантирани вземания на работниците и служителите“ при ТП на НОИ – С., в частта с която е определен размерът на отпускната и гарантирано вземане за парично обезщетение и сумите за изплащането му, след приспадане дължимият данък по ЗДДФЛ.

Жалбоподателя твърди, че акта е постановен в противоречие с материалния закон, тъй като работодателят е начислил, но не е изплатил дължимото брутно трудово възнаграждение за периода от 01.11.2022г. до 31.01.2023г., включително. Претендира, че общият размер на начислените суми за трите месеца възлиза на 5 765,03лв, към които следва да се добавят обезщетение по чл.224 КТ за неползван годишен отпуск в размер на 586,25лв. и обезщетение по чл.220 ал.1 КТ – за неспазено предизвестие в размер на брутното трудово възнаграждение за 2 месеца. Общия размер на претенцията се равнява на 11,275,72лв. Като контратеза административния орган е преценил, че размера на гарантираното вземане за трудово възнаграждение

възлиза на 4 857,22лв. а гарантираното вземане за парични обезщетения – 5 510,69 или общо – 10 367,91, като е преценил да бъде отпусната единствено сумата от 3 769,10лв. – което жалбоподателя счита за напълно неясно защо и как е определено.

Твърди се, че административния акт е постановен в нарушение на чл.3 от ЗГВРСНР, тъй като свързаните с прекратяването на трудовото правоотношение обезщетения винаги се изчисляват едновременно с последното трудово възнаграждение. Обезщетенията за неизползван платен годишен отпуск и неспазено предизвестие идват да обезщетят различни по основание вреди и са относими към различен период от правоотношението в сравнение с възнаграждението за м.януари 2023г., което се отнася само и единствено за трудовата дейност през м.януари.

На следващо място претендира, че изискуемостта на обезщетенията по чл.224 и чл.220 КТ е настъпила през м.февруари съгласно нормата на 228 ал.3 КТ. В тази връзка и предвид датата на заповедта за прекратяване на правоотношението – 31.01.2023г. срока за изплащане на обезщетенията тече от следващия ден и е платимо от 01.02.2023г. до 28.02.2023г., след което работодателят изпада в забава. В настоящият случай обезщетенията по чл.224 и чл.220 ал.1 КТ следва да се тълкуват като дължими, произтичащи от трудовото правоотношение за м.февруари.

Акта се оспорва и като процесуално незаконосъобразен, тъй като в производството не е връчвана справка по образец съгласно чл.4 от Наредбата за реда и начина на информирание на работниците и служителите и за отпускане и изплащане на гарантираните вземания при несъстоятелност на работодателя и не е имала възможност да оспори посочените в нея данни по реда на чл.6 от същата Наредба.

Излагат се още съображения за липса на мотиви за издаването на процесното разпореждане, както и непосочване основанието за приемането му. Работодателят изобщо не е подавал справка по чл.4 от Наредбата, респ. не е ясно какво е послужило за като основание за приемане на този конкретен размер на гарантирани вземания от страна на фонд ГВРС.

Иска се отмяна на акта по същество или връщането му на административния орган със задължителни указания по прилагане на закона.

Ответната страна - директора на Фонд „Гарантирани вземания на работниците и служителите“ при ТП на НОИ – С. изразява становище за неоснователност на жалбата и моли оспорването да бъде отхвърлено.

Процесната жалба е допустима и редовна, като подадена от активно легитимирано лице, адресат на заповедта, в срока по чл.149 ал.1 от АПК, срещу подлежащ на обжалване акт по чл. 26 ЗГВРСНР, в съответствие с изискванията на чл.150 и чл.151 от АПК и като такава подлежи на разглеждане по същество.

По съществуващото на спора, с оглед твърденията на страните и предмета на служебна проверка по чл.146 АПК, съдът установи и приема:

Оспореният акт е издаден от компетентен орган, съгласно чл.26 ал.1 от Закона и в съответствие с изискванията за форма на акта нормативно установени по силата на същата разпоредба.

Относно спазването на процесуалните правила:

Със заявление-декларация за отпускане на гарантирано вземане от 11.05.2023г., Н. М. е сезирала директора на ТП на НОИ-С. с искане за отпускане гарантирано вземане по ЗГВРСНР с деклариран работодател „Бранд Куодърджи България“ ЕАД, Е. с декларирано трудово правоотношение на длъжност „експерт предпечатна подготовка“ по трудов договор сключен на 21.03.2016г. и прекратен на 01.02.2023г.

По преписката е приложено предизвестие № 4-14/31.01.2023г. с което работодателя уведомява служителя, че във връзка с взето решение за закриване на предприятието и на основание чл.328 ал.1 т.1 КТ считано от 01.04.2023г./последен работен ден 31.03.2023г./ но не по-рано от два месеца от получаване на предизвестие, трудовият договор се прекратява. Предизвестие е връчено на 31.01.2023г. Приложена е и заповед № 239/31.01.2023г. за прекратяване трудовият договор считано от 01.02.2023г./последен работен ден 31.01.2023г./, като на служителя следва да се изплатят обезщетения по чл.224 ал.1 КТ/за неизползван отпуск/, по чл.220 ал.1 КТ-за неспазено предизвестие и на основание чл.222 ал.1 КТ/за оставане без работа при закриване на предприятието, като служителят е останал без работа/.

Приложена е и справка от работодателя за м.Януари 2023г. видно от която и е изплатена основна заплата в размер на 22 84,06лв, клас – 178,16лв, обезщетение по чл.220 ал.1 – 4924,44лв., обезщетение по чл.224 за 2022г. – за три дни – 351,75лв. и по чл.224 за 2023г. – два дни – 234,50лв. или общо начисления в размер на 7972,91, която сума след удържки за Д.,УПФ,ЗО,ДОО фонд пенсии, фонд ОЗМ,фонд Безработица и върху социалните разходи се равнява на сумата от 6870,26лв. Представена е и справка за м.декември 2022г. за изплатени трудови възнаграждения пропорционално на отработените дни, както и за м.ноември 2022г.

От изготвена работна справка за определяне размера на гарантираното вземане се установява, че съдебното решение за откриване производството по несъстоятелност е вписано в ТР на 24.04.2023г., обстоятелство,което съдът установя и при служебна справка в режим на свободен достъп на интернет страницата на Търговския регистър по ЕИК на юридическото лице.

Съгласно чл.4 ал.1 от Наредбата - в срок до 21 дни от вписване на съдебното решение по чл. 6 ЗГВРСНР в търговския регистър работодателят изготвя за всяко правоимащо лице справка по образец съгласно приложение № 1. Именно това е и справката,приложена в административната преписка/л.13 по делото/. От текста на същата не може да се установи кога е изготвена.

По силата на ал.2 на посочената разпоредба - справката се изготвя в 3 екземпляра - за лицето, за ТП на НОИ и за работодателя. Екземплярът за правоимащия работник или служител се връчва лично или се изпраща чрез лицензиран пощенски оператор с обратна разписка. По делото липсват данни препис/копи от справката да е изпратено на лицето.

Посоченото обстоятелство преклудира и възможността за приложение на процедурата по чл.6 от Наредбата, съгласно която разпоредба Работниците и служителите могат да оспорят данните в справката по чл. 4, като подадат възражение пред работодателя в срока по чл. 5, ал. 1., в следствие на което работодателят следва да информира контролните органи на НОИ за получените възражения и дава становище по тях в хода на проверката, както и да прецени основателността на възраженията,като издаде или откаже да издаде нова справка до приключване на проверката по чл. 5, ал. 1/ал.2 и ал.3 на чл.6/.

Невръчването на препис от справката на жалбоподателя е ограничило в пълна степен възможността на жалбоподателя да упражни правото си на възражение, като предизвика предварително контролно производство относно установяване верността на подадената справка.

Върховния административен съд е имал възможност да постанови, че нормата на чл.5 от ЗГВРСНР въплащава принципа, че неправомерното поведение на работодателя не

може да е причина за неизплащане на работника на гарантираните му от Фонда вземания/виж Решение № 9855 от 3.11.2022 г. на ВАС по адм. д. № 2177/2022 г., VI о/. Като продължение - съгласно чл.5 от Наредбата в едномесечен срок от вписване на съдебното решение по чл. 6 ЗГВРСНР в търговския регистър контролните органи на НОИ извършват проверка по реда на Инstrukция № 1 от 3 април 2015 г. за реда и начина за осъществяване на контролно-ревизионна дейност от контролните органи на Националния осигурителен институт при работодателя по изготвените справки и съставят констативен протокол в 3 екземпляра - един за работодателя и два за ТП на НОИ. Към констативния протокол се прилагат изготвените от работодателя справки за ТП на НОИ, копие от съдебното решение за откриване на производството по несъстоятелност и документи, удостоверяващи упражняването на дейност най-малко 12 месеца преди началната дата на неплатежоспособността, съответно на свръхзадължеността.

Видно от представената административна преписка – такъв протокол не е изготвян, нито връчван на Н. М..

Дори да се приеме, че проверката е образувана въз основа на Наредбата а не в хипотезата на сезиране, /т.е. на основание чл.28 ал.2 от Инstrukцията вр. чл. 5 от Наредбата/, то по силата на чл. 29 от посочената Инstrukция, следва да е налице заповед за извършване на проверка/щом е по преценка на ръководителя на ТП на НОИ а не по искане на осигурители, осигурена, ведомства и организации/. Такава заповед също не е приложена по делото. И в този смисъл независимо, че чл.32 ал.4 от Инstrukцията предвижда възможност да не бъде съставян констативен протокол, то за да бъде установено наличието на реално извършена проверка следва да е налице както съответната заповед изискуема в хипотезата на чл.28 ал.2 и чл.29 от Инstrukцията, така и да е налице друг документ удостоверяващ констатираните факти и обстоятелства/арг. чл.32 ал.4 Инstrukцията/.

Друг е въпроса дали след като нормата на Наредбата, предвиждаща приложимост и препратка към Инstrukцията регламентира изрично изготвянето на протокол за извършена проверка е възможно чрез позоваване на нормите на инstrukцията протокол да не бъде съставян. Независимо от отговора на този въпрос - и в двете хипотези липсата на протокол или липсата на друг документ удостоверяващ извършена проверка с констатирани обстоятелства налага извода, че такава не е извършена редовно с което следва да се приеме, че нормата на чл.5 от Наредбата е нарушен.

На следващо място – в оспореното Разпореждане липсва указание на каква база е изготвено. Липсва, каквото и да е изложение, за това взети ли са предвид и за кой период ведомостите за заплати на работодателя в съответствие с изискванията на чл. 3 от ЗГВРСНР. Не са представени Констативен протокол и извлечения от счетоводната документация на дружеството в несъстоятелност, от които да е видно, че е извършвана проверка и е установено по безспорен и категоричен начин кои са начислените и неизплатени парични обезщетения в полза на жалбоподателя съгласно чл. 3, т. 1 и т.2 от ЗГВРСНР.

Всичко дотук изложено налага извода, че не е спазена задължителната процедура по Наредбата, което е довело до издаване на административен акт в противоречие с изискването на чл. 35 от АПК, както и че административният орган е допуснал неизпълнение на задълженията си по чл. 9 и чл. 36 от АПК, вменяващи му задължение да събере и оцени служебно всички необходими и относими доказателства за

правилното установяване на вида и размера на гарантираното вземане на правоимащото лице. Липсата на изпълнена процедура и конкретно изложени мотиви е довело до нарушаване правото на защита на жалбоподателя.

От своя страна, доказването в административния процес се характеризира като дейност по издирване и установяване на правнозначимите факти, а установяването на съществуването на фактическите основания, посочени в административния акт е в тежест на административния орган. Той трябва да установи и изложи вярната фактическа обстановка, при което да обоснове от правна страна реда и начина, по който тя рефлектира върху правото на лицето за гарантирани вземания при несъстоятелност на работодателя по чл. 4 ЗГВРСНР. Това изискване обаче не е спазено от страна на ответника, като освен дотук изложеното, следва да се посочи още: В представената преписка липсват данни и каквато и да е била индикация за спазване на разпоредбата на чл.9 от Наредбата. Съгласно чл.9 ал.1 от Наредбата – териториалното поделение на НОИ разглежда подаденото заявление-декларация и приложените към него документи, като ги съпоставя с данните от констативния протокол, от Регистъра на осигурените лица и от Регистър "Трудови договори".

Въз основа на направената преценка ТП на НОИ изготвя проект на разпореждане за изплащане или за отказ за изплащане на гарантирани вземания/чл.9 ал.2 Наредбата/.

Съгласно чл.9 ал.3 от Наредбата - документите по ал. 1 и 2 се изпращат на директора на фонда в 14-дневен срок от получаването на заявлението-декларация.

При липсата на представени по преписката, респ. изготвени такива документи остава неясно как е упражнена решаващата дейност на компетентния орган.

Установяването на съществуването или несъществуването на фактическите основания, посочени в административния акт е в тежест на административния орган. Произнасянето на органа, трябва да е мотивирано въз основа на изясняването на всички изискуеми предпоставки и събрани доказателства съгласно нормативната уредба, което в случая не е извършено.

В този смисъл следва да се приеме, че всички отделно констатирани процесуални нарушения водят до извода за нарушение и на разпоредбата на чл.35 от АПК, порази което оспореният акт следва да бъде отменен и върнат на административния орган за ново произнасяне при спазване на цялата нормативно разписана контролна процедура по установяване на подлежащите на изплащане възнаграждения и свързаните с тях, т.е. дължимите от работодателя по силата на нормативен акт, обезщетения. Успоредно с това е нарушено изискването за мотивираност на административният акт, така, като за съда не е налице възможност за съда да проследи решаващата му дейност с оглед нейното базиране на установени факти и обстоятелства. Формалното излагане на фактически и правни основания без установяване на нормативни изискуеми обстоятелства, при това по начина по който е нормативно регламентирано установяването им/в случая – формален и ясно разписан/ налагат извода, че оспореното решение е постановено в нарушение на производствените правила довело и до нарушение на изискванията за мотивираност на акта – основание за отмяна по чл. 146 т.3 АПК.

При този изход от спора и съобразно нормата на чл. 143 ал.1 АПК, жалбоподателят има правото на разноски, каквато претенция е заявил още с депозираната от него жалба. Като съобрази, че единственият документ за извършени разходи в производството, представен по делото, е квитанция за внесена държавна такса в размер на 10лв. по сметка на АССГ, съдът приема, че това е и сумата, която следва да

му бъде присъдена.

С оглед изложеното и на основание чл. 173 ал.2 от Административно-процесуалният кодекс, Административен съд София-град,74 състав,

РЕШИ:

ОТМЕНЯ Разпореждане № 4505-10-162/13.07.2023г. на директора на Фонд „Гарантирани вземания на работниците и служителите“ при ТП на НОИ – С..

ИЗПРАЩА преписката по заявление-декларация за отпускане на гарантирано вземане вх. № 4502-21-77 от 11.05.2023г.,подадено от Н. Х. М. на директора на Фонд „Гарантирани вземания на работниците и служителите“ при ТП на НОИ – С., за ново произнасяне при спазване на указанията дадени с мотивите на настоящото решение.

ОСЪЖДА Фонд „Гарантирани вземания на работниците и служителите“ да заплати на Н. М., ЕГН [ЕГН], постоянен адрес: [населено място], [жк], [жилищен адрес] сумата от 10/десет/ лева съдебно-деловодни разноски.

Решението подлежи на обжалване с касационна жалба пред Върховния административен съд в 14-дневен срок от съобщаването му на страните.

Препис от решението да се изпрати на страните.

Съдия: